

WYTYCZNE

WYTYCZNE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO (UE) 2015/280

z dnia 13 listopada 2014 r.

w sprawie ustanowienia przez Eurosystem systemu produkcji i zamówień banknotów euro (EBC/2014/44)

RADA PREZESÓW EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 128 ust. 1,

uwzględniając Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, w szczególności jego art. 12 ust. 1, art. 14 ust. 3 i art. 16,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Artykuł 128 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „Traktatem”) oraz art. 16 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (zwanego dalej „Statutem ESBC”) przyznają Radzie Prezesów Europejskiego Banku Centralnego (EBC) wyłączne prawo do upoważniania do emisji banknotów euro w Unii. Wskazane wyłączne prawo obejmuje umocowanie do ustanowienia przepisów w zakresie produkcji i zamówień na dostawę banknotów euro w Unii. EBC może przenieść odpowiedzialność w zakresie produkcji banknotów euro na krajowe banki centralne państw członkowskich, których walutą jest euro (zwane dalej „KBC”), odpowiednio do procentowych udziałów poszczególnych KBC w kapitale subskrybowanym na dany rok finansowy, obliczonych przy użyciu przypadających na poszczególne KBC wag w kluczu określonym w art. 29 ust. 1 Statutu ESBC (zwanym dalej „kluczem kapitałowym”). Przepisy dotyczące produkcji i zamówień na dostawę banknotów euro muszą z jednej strony spełniać wymagania sformułowane w odniesieniu do Eurosystemu w art. 127 ust. 1 Traktatu oraz w art. 2 Statutu ESBC, dotyczące działania w poszanowaniu zasady otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją, sprzyjającej efektywnej alokacji zasobów, natomiast z drugiej strony – brać pod uwagę szczególny charakter banknotów euro, które są produkowane w celu ich późniejszej emisji przez Eurosystem w charakterze bezpiecznego środka płatniczego. Ponadto przepisy dotyczące produkcji i zamówień na dostawę banknotów euro powinny uwzględniać okoliczność, że niektóre KBC korzystają przy produkcji banknotów euro z własnych zakładów drukarskich.
- (2) Mając na uwadze powyższe zasady, Rada Prezesów postanowiła dnia 10 lipca 2003 r., że od dnia 1 stycznia 2012 r. do dokonywania zamówień na dostawę banknotów euro powinny być stosowane wspólne dla Eurosystemu, oparte na zasadach konkurencji reguły organizowania przetargów (zwane dalej „jednolitą procedurą przetargową Eurosystemu”), określone w wytycznych EBC/2004/18⁽¹⁾. W marcu 2011 r. Rada Prezesów postanowiła o opóźnieniu rozpoczęcia stosowania jednolitej procedury przetargowej Eurosystemu do dnia 1 stycznia 2014 r., o ile Rada Prezesów nie zdecyduje o innej dacie uruchomienia tej procedury oraz po dokonaniu dalszej oceny sytuacji⁽²⁾. W grudniu 2013 r. Rada Prezesów ponownie postanowiła określić późniejszą datę uruchomienia jednolitej procedury przetargowej Eurosystemu z powodu zmiany założeń, na których oparta była spodziewana data uruchomienia tej procedury⁽³⁾.
- (3) Biorąc pod uwagę okoliczność, że od roku 2004 rynek stał się bardziej konkurencyjny oraz że obecnie nie stwierdza się potrzeby korzystania z jednolitej procedury przetargowej Eurosystemu w miejsce obecnie funkcjonujących rozwiązań, Rada Prezesów postanowiła, że należy rozważyć ustanowienie przez Eurosystem systemu produkcji i zamówień banknotów euro jako możliwej alternatywy.
- (4) W celu zapewnienia ciągłości dostaw, utrzymania wewnętrznej wiedzy specjalistycznej w ramach Eurosystemu, wzmocnienia konkurencji i obniżenia kosztów na poziomie Eurosystemu oraz wykorzystania innowacyjności sektora prywatnego i publicznego system produkcji i zamówień banknotów euro powinien składać się z dwóch filarów: grupy KBC, które swoją produkcję banknotów euro prowadzą we własnych zakładach drukarskich (zwanych dalej „KBC korzystającymi z własnych zakładów drukarskich”) i grupy KBC, które produkcję swoich banknotów euro zlecają wykonawcom wyłonionym w przetargu (zwanych dalej „KBC stosującymi procedurę

⁽¹⁾ Wytyczne EBC/2004/18 z dnia 16 września 2004 r. dotyczące dokonywania zamówień na dostawę banknotów euro (Dz.U. L 320 z 21.10.2004, s. 21).

⁽²⁾ Wytyczne EBC/2011/3 z dnia 18 marca 2011 r. zmieniające wytyczne EBC/2004/18 dotyczące dokonywania zamówień na dostawę banknotów euro (Dz.U. L 86 z 1.4.2011, s. 77).

⁽³⁾ Wytyczne EBC/2013/49 z dnia 18 grudnia 2013 r. zmieniające wytyczne EBC/2004/18 dotyczące dokonywania zamówień na dostawę banknotów euro (Dz.U. L 32 z 1.2.2014, s. 36).

przetargową”). System produkcji i zamówień banknotów euro powinien wspierać wydajną produkcję banknotów euro w ramach Eurosystemu. Ponadto system produkcji i zamówień banknotów euro będzie wymagał dalszego dostosowania wymogów prawnych mających zastosowanie wobec grupy KBC stosujących procedurę przetargową, między innymi w odniesieniu do kryteriów dopuszczenia do postępowania przetargowego czy do warunków umów. Wymogi ustanowione w związku z systemem produkcji i zamówień banknotów euro powinny mieć na celu zapewnienie jednakowych warunków uczestnictwa w przetargach dotyczących produkcji banknotów euro.

- (5) KBC stosujące procedurę przetargową pozostaną odpowiedzialne za produkcję i zamówienia na dostawę banknotów euro, które zostały im przekazane zgodnie z kluczem kapitałowym. W celu wypełnienia swoich zobowiązań te KBC ogłaszają przetargi na produkcję banknotów euro i prowadzą postępowanie przetargowe samodzielnie lub wspólnie z innymi KBC zgodnie z właściwymi zasadami dokonywania zamówień. W celu zapewnienia jednakowych warunków uczestnictwa KBC stosujące procedurę przetargową dążą do ujednoczenia swoich wymogów dotyczących przetargów, zgodnie z wymogami unijnego i krajowego prawa zamówień publicznych.
- (6) KBC korzystające z własnych zakładów drukarskich pozostaną odpowiedzialne za produkcję banknotów euro, które zostały im przekazane zgodnie z kluczem kapitałowym. Biorąc po uwagę potrzebę zapewnienia wszystkim zakładom drukarskim jednakowych warunków uczestnictwa, te KBC zapewnią, aby ich własne zakłady drukarskie nie brały udziału w procedurach przetargowych dotyczących produkcji banknotów euro organizowanych i prowadzonych w Unii oraz nie przyjmowały zamówień na produkcję banknotów euro od stron trzecich niebędących członkami grupy KBC korzystających z własnych zakładów drukarskich.
- (7) W przypadku podjęcia współpracy KBC korzystające z własnych zakładów drukarskich przestrzegają właściwych przepisów krajowych i unijnych. Jeżeli w celu nawiązania współpracy tworzona jest samodzielna osoba prawna, KBC może zostać członkiem grupy KBC korzystających z własnych zakładów drukarskich, jeśli współkontroluje tę osobę prawną w rozumieniu niniejszych wytycznych.
- (8) Rozwiązania przyjęte w zakresie banknotów euro mają poufny charakter i są zaawansowane technologicznie. W związku z powyższym powinny one być produkowane w całkowicie bezpiecznych, kontrolowanych i poufnych warunkach, zapewniających ciągłe, niezakłócone i cechujące się wysoką jakością dostawy w kolejnych okresach. Ponadto Eurosystem powinien brać pod uwagę możliwy wpływ procesu produkcji banknotów euro na ochronę zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, jak również na stan środowiska.
- (9) Rada Prezesów monitoruje rozwój sytuacji w zakresie wszystkich istotnych surowców oraz czynników mających znaczenie dla zamówień na dostawę i dla produkcji banknotów euro oraz, jeżeli to konieczne, podejmuje niezbędne środki celem zapewnienia, aby banknoty euro były dobierane i zamawiane w sposób zapewniający ciągłość dostaw, a jednocześnie – z zastrzeżeniem postanowień unijnego prawa konkurencji oraz uprawnień Komisji Europejskiej – w sposób zapewniający zapobieganie nadużywaniu przez któregokolwiek z wykonawców lub dostawców pozycji dominującej na rynku.
- (10) Postanowienia niniejszych wytycznych powinny być interpretowane, kiedy to konieczne, zgodnie z zasadami zawartymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/18/WE ⁽¹⁾ oraz, począwszy od dnia 18 kwietnia 2016 r., w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE ⁽²⁾,

PRZYJMUJE NINIEJSZE WYTYCZNE:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

Na potrzeby niniejszych wytycznych użyte w nich definicje oznaczają:

- 1) „zasada niezależności podmiotów” — skuteczne wewnętrzne regulacje zapewniające pełną odrębność księgowości publicznych zakładów drukarskich i władz publicznych oraz zwrot przez publiczny zakład drukarski kosztów wsparcia administracyjnego i organizacyjnego otrzymanego od odpowiednich władz publicznych. W celu zapewnienia uczciwej konkurencji, w przypadku gdy publiczny zakład drukarski odpowiada na zaproszenie do składania ofert, niezbędne jest, aby działalność polegająca na druku banknotów była w pełni finansowo wyodrębniona od wszelkiej innej działalności, tak aby zapewnić, że nie otrzymuje on żadnej bezpośredniej ani pośredniej pomocy państwa niezgodnej z Traktatem. Wyodrębnienie finansowe jest corocznie badane przez niezależnych zewnętrznych audytorów, a o ustaleniach z tego badania informuje się Radę Prezesów;

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty publiczne, dostawy publiczne i usługi publiczne (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

- 2) „własny zakład drukarski” — każdy zakład drukarski, który jest: a) prawnie lub organizacyjnie częścią KBC; lub b) samodzielną osobą prawną, jeśli spełnione są kumulatywnie następujące warunki:
- (i) jeden lub kilka KBC sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami;
 - (ii) ponad 80 % działalności kontrolowanej osoby prawnej prowadzone jest w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez kontrolujące KBC;
 - (iii) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału prywatnego.

Na potrzeby ustalenia odsetka działalności, o którym mowa w lit. b) ppkt (ii), uwzględnia się średni całkowity obrót lub odpowiednią alternatywną miarę opartą na działalności, taką jak koszty poniesione przez właściwą osobę prawną w odniesieniu do usług, dostaw i robót za trzy lata poprzedzające udzielenie zamówienia.

Jeżeli, ze względu na datę utworzenia właściwej osoby prawnej lub rozpoczęcia przez nią działalności lub ze względu na reorganizację jej działalności, dane dotyczące obrotu – lub alternatywna miara oparta na działalności, taka jak koszty – za poprzednie trzy lata, są niedostępne lub nieprzydatne, wystarczające jest wykazanie, że miara działalności jest wiarygodna, w szczególności za pomocą prognoz handlowych.

Uznaje się, że KBC sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami w rozumieniu akapitu pierwszego lit. b) ppkt (i), jeżeli wywiera decydujący wpływ zarówno na cele strategiczne, jak i na istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej.

Uznaje się, że KBC współkontroluje osobę prawną, jeśli spełnione są kumulatywnie następujące warunki: a) w skład organów decyzyjnych kontrolowanej osoby prawnej wchodzi przedstawiciele wszystkich uczestniczących KBC; poszczególni przedstawiciele mogą reprezentować niektóre lub wszystkie uczestniczące KBC; b) wspomniane KBC są w stanie wspólnie wywierać decydujący wpływ na cele strategiczne oraz istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej; c) kontrolowana osoba prawna nie działa w interesie sprzecznym z interesami KBC sprawujących nad nią kontrolę;

- 3) „władze publiczne” — wszelkie organy władzy publicznej, włączając w to centralne, regionalne, lokalne lub inne terytorialne organy władzy publicznej i banki centralne;
- 4) „publiczny zakład drukarski” — każdy zakład drukarski, na który władze publiczne mogą bezpośrednio lub pośrednio wywierać wpływ dominujący z racji bycia właścicielem tego zakładu drukarskiego, posiadania w nim udziału kapitałowego lub rządzących tym zakładem zasad. Domniemuje się rolę dominującą władz publicznych, gdy władze te bezpośrednio lub pośrednio: a) są w posiadaniu większej części subskrybowanego kapitału tego zakładu drukarskiego; b) kontrolują większość głosów związanych z akcjami wyemitowanymi przez ten zakład drukarski; lub c) są w stanie nominować ponad połowę członków administracyjnego, kierowniczego lub nadzorczego organu tego zakładu drukarskiego.

Artykuł 2

Zakres zastosowania

1. System produkcji i zamówień banknotów euro ustanawia zasady dotyczące produkcji i zamówień banknotów euro, oparte na dwóch filarach. Obejmują one organizowanie przetargów na produkcję banknotów euro przez grupę KBC stosujących procedurę przetargową oraz produkcję banknotów euro przez grupę KBC korzystających z własnych zakładów drukarskich w ich własnych zakładach drukarskich.
2. KBC są odpowiedzialne za produkcję i zamówienia na dostawę banknotów euro, które zostały im przydzielone zgodnie z kluczem kapitałowym.

TYTUŁ II

GRUPA KBC STOSUJĄCYCH PROCEDURĘ PRZETARGOWĄ

Artykuł 3

Zasady ogólne

KBC nieposiadające własnych zakładów drukarskich należą do grupy KBC stosujących procedurę przetargową.

Artykuł 4

Postępowanie przetargowe

1. Każdy z KBC stosujących procedurę przetargową jest odpowiedzialny za prowadzenie przetargu dotyczącego produkcji banknotów euro i prowadzi postępowanie przetargowe samodzielnie lub wspólnie z innymi KBC stosującymi procedurę przetargową zgodnie z właściwymi zasadami dokonywania zamówień oraz z wymogami określonymi w niniejszych wytycznych.
2. W celu utrzymania konkurencji na rynku produkcji banknotów euro, co do zasady i z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów prawa krajowego dotyczącego zamówień, KBC stosujące procedurę przetargową dzielą przetargi na kilka grup, przy czym temu samemu oferentowi nie udziela się kilku grup zamówień.
3. KBC stosujące procedurę przetargową określają w dokumentacji przetargowej, że aby zostać dopuszczonym do wzięcia udziału w procedurze przetargowej, publiczny zakład drukarski zobowiązany jest przed wzięciem udziału w przetargu wprowadzić zasadę niezależności podmiotów.

Artykuł 5

Ujednolicenie wymogów

W celu zapewnienia jednakowych warunków uczestnictwa grupa KBC stosujących procedurę przetargową dąży do ujednolicenia wymogów dotyczących przetargów, w tym również kryteriów dopuszczenia do udziału w procedurze, zgodnie z wymogami unijnego i krajowego prawa zamówień publicznych.

TYTUŁ III

GRUPA KBC KORZYSTAJĄCYCH Z WŁASNYCH ZAKŁADÓW DRUKARSKICH

Artykuł 6

Zasady ogólne

1. KBC, które prowadzą produkcję banknotów euro we własnych zakładach drukarskich, należą do grupy KBC korzystających z własnych zakładów drukarskich.
2. KBC korzystające z własnych zakładów drukarskich zapewnią, aby ich własne zakłady drukarskie nie brały udziału w procedurach przetargowych dotyczących produkcji banknotów euro organizowanych i prowadzonych w Unii oraz aby nie przyjmowały zamówień na produkcję banknotów euro od stron trzecich niebędących członkami grupy KBC korzystających z własnych zakładów drukarskich.

Artykuł 7

Współpraca w grupie KBC korzystających z własnych zakładów drukarskich

1. W celu poprawienia efektywności produkcji banknotów euro pod względem kosztów KBC korzystające z własnych zakładów drukarskich rozważą ustanowienie właściwych form współpracy, takich jak wspólne zakupy, wymiana i wdrażanie najlepszych praktyk w procesie produkcji dla jak najlepszego wykonania zadania publicznego dotyczącego produkcji banknotów.
2. KBC korzystające z własnych zakładów drukarskich mogą decydować o podjęciu każdej z tych form współpracy, jednak ze względu na potrzebę zachowania ciągłości oraz na inwestycje poczynione przez strony w przypadku podjęcia współpracy pozostają one zaangażowane w odpowiednie inicjatywy przez przynajmniej trzy lata, chyba że w tym czasie staną się KBC stosującymi procedurę przetargową.

Artykuł 8

Utworzenie samodzielnej osoby prawnej lub niezinstytucjonalizowanej współpracy horyzontalnej w celu wspólnej realizacji zadań publicznych

1. W celu wspólnej realizacji zadań publicznych KBC korzystające z własnych zakładów drukarskich zbadają możliwość utworzenia: a) samodzielnej osoby prawnej składającej się z ich własnych zakładów drukarskich; lub b) niezinstytucjonalizowanej współpracy horyzontalnej na podstawie umowy o współpracy.

2. Do form współpracy określonych w ust. 1 zastosowanie mają poniższe warunki:
- a) w razie udzielenia zamówienia na produkcję banknotów euro bezpośrednio osobie prawnej utworzonej na podstawie art. 8 ust. 1 lit. a) musi ona być współkontrolowana przez zainteresowane KBC w rozumieniu definicji współkontroli zawartej w art. 1 pkt 2;
 - b) umowy zawarte na podstawie art. 8 ust. 1 lit. b) muszą spełniać poniższe warunki łącznie:
 - (i) umowa ustanawia lub wdraża współpracę pomiędzy KBC korzystającymi z własnych zakładów drukarskich w celu zapewnienia wykonania usług publicznych, które muszą one wykonać mając na uwadze realizację celów, które im wspólnie przyświecają;
 - (ii) wdrożeniem tej współpracy kierują jedynie względy związane z interesem publicznym;
 - (iii) KBC korzystające z własnych zakładów drukarskich wykonują na otwartym rynku mniej niż 20 % działalności będącej przedmiotem współpracy. Do celów ustalenia odsetka działalności, o którym mowa powyżej, stosuje się odpowiednio art. 1 pkt 2 akapit drugi i trzeci.

TYTUŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 9

Uchylenie

Z dniem 1 stycznia 2015 r. tracą moc wytyczne EBC/2004/18.

Artykuł 10

Skuteczność i implementacja

Niniejsze wytyczne stają się skuteczne z dniem zawiadomienia o nich krajowych banków centralnych państw członkowskich, których walutą jest euro. Banki centralne Eurosystemu stosują się do postanowień niniejszych wytycznych od dnia 1 stycznia 2015 r.

Artykuł 11

Okres przejściowy dotyczący stosowania art. 4 ust. 3

W drodze odstępstwa od art. 4 ust. 3 w postępowaniach przetargowych wszczętych przed dniem 1 lipca 2015 r. można stosować inne wymogi dotyczące wyłączenia uczestników przetargu.

Artykuł 12

Przegląd

Rada Prezesów dokona przeglądu niniejszych wytycznych na początku 2017 r., a następnie każdorazowo co dwa lata.

Artykuł 13

Adresaci

Niniejsze wytyczne są skierowane do wszystkich banków centralnych Eurosystemu.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 13 listopada 2014 r.

W imieniu Rady Prezesów EBC

Mario DRAGHI

Prezes EBC